

Igazságügyi genetika

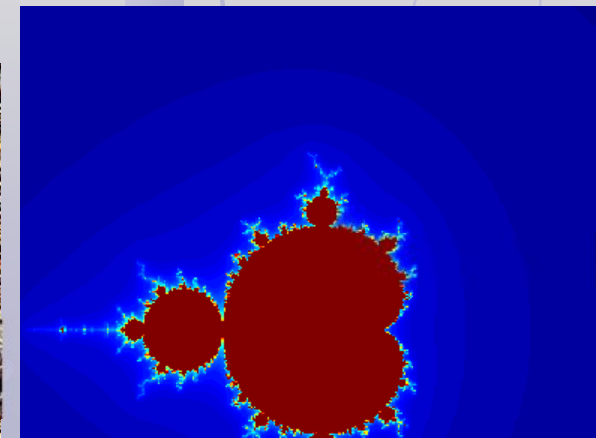
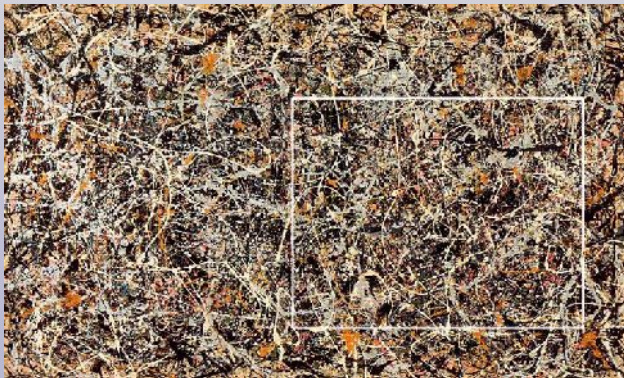

Probléma és gondolkodás

Pádár Zsolt

Probléma és gondolkodás

- relatív és szubjektív
 - egyszerű
 - összetett - egyszerűsítés
 - komplex problémák - rendszer
- megoldások...vélemények...prognózisok...
 - absztrakció (lényeg/lényegtelen), disszekció (rész/egész), standard definíció (fogalomrendszer)
 - szakértők...

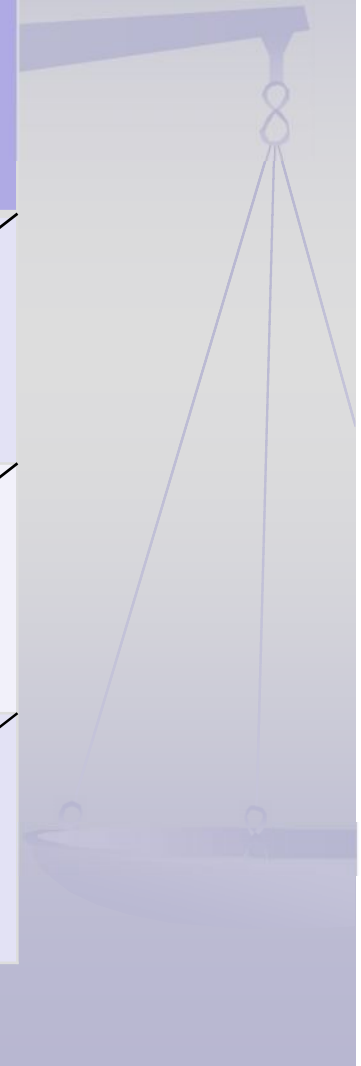

Komplexitás

- a legtöbb történés és dolog komplex...
 - saját, belső, objektív törvényszerűségek
 - max. két páratlan élű pont... (Euler)
 - egyetlen hozzáadott él (összefüggés) minőségi változást eredményezhet
 - az egy pontra jutó összefüggések számának növelése elősegíti a tisztázatlan (izolált) információ (pl. tényállás) megismerését
 - véletlenszerűség
 - egyenlőség vagy hierarchia (?)
 - valódiság
 - káosz és szinkronizáció...
 - komplexitás \neq véletlen
 - „hatlépésnyi távolság” (Milgram)
 - három - hús
 - (... Zimbardo)
 - csoportok, központok, összekötők
- gondolkodás és gondolkodási sajátosságok
 - csoportok felismerése, összefüggések értelmezése, csoportosítás
 - logika

Mérlegelés, problémakezelés

	a jelenség hatása a csoportra	a jelenség hatása a csoportra	a jelenség hatása a csoportra
a csoport hatása a komplex jelenségre	ERŐS	ERŐS	ERŐS
a csoport hatása a komplex jelenségre	gyenge	gyenge	gyenge
a csoport hatása a komplex jelenségre	nincs	nincs	nincs

Gondolkodás # 1

■ képességek és környezet...

■ genetika és tanulás, ...

■ COMT gén (*Catechol-O-methyltransferase* – katekolamin/dopamin lebontás a prefrontális kéregben)

- met/val (négyeszeres aktivitás különbség, eltérő sűrűségű idegi kapcsolatok)
 - nem vak ez a ló, csak bátor...

■ memória

- rövid távú – hosszú távú memória
- explicit („múlt” memória) – implicit (készség memória)
- térbeliség
 - prefrontális kéreg, limbikus rendszer, kisagy...

■ motiváció...

■ szimbolikus kommunikáció ...

■ epigenetika

Gondolkodás # 2

- gondolkodás és intelligencia...
 - analitikus (adott kereteken belüli problémamegoldás)
 - kreatív (lényeglátás kevés információ alapján)
 - szintetikus (fogalmi keret kialakítása információs halmazból)
 - absztrakt (komplex fogalmi keret megértése)
 - asszociatív
 - intuitív
- alkalmazás az eseti gyakorlatban
 - összefüggések értelmezése és kombinálása
 - fókuszálás, fókusz-eltolás
 - tudatosság
 - befolyásolhatóság csökkenése
 - valótlan emlékek minimalizálása

Háát, ez logikus...

- Arisztotelész...
- nyelv, matematika, filozófia
 - adat – ismeret – tudás – gyakorlat – logika

↓
jártasság

↓
elmélet

megismerés

- informális logika – köznyelvi érvelés
 - tartalmi és formai megnyilvánulás (természetes)
 - induktív következtetések
 - valószínűsítés (részről az egészre...)
 - deduktív következtetések
 - szükségszerűsítés (általánosból az egyedire...)
 - érvelési hibák
 - manipuláció, csúsztatás, relevancia...
 - bírósági tárgyalás, közélet ...

A logika #1

- logosz (gör. beszéd, szó, értelmes fogalom, lat. verbum)
 - megalapozott igazságot tartalmazó kijelentés (Platon)
 - kimondott szó, gondolat, gondolkodási képesség, fogalom, ami jelentést hordoz, de hozzá kell érteni a beszélőt, amit beszél és akihez beszél (Arisztotelész)
 - „a Szentírásban → Isten igéje, az → evangélium”
 - „isteni személy, léte örök, Istennél volt és istenségében azonos az Atyával, ő a Fiú; a teremtésben minden általa lett; ő az élet és a világosság hordozója az emberek számára; (Jn 1,1-14)
 - „A Fiú egyúttal a Szó, a →Logosz. Az Atya egyetlen örök Szóban ki tudja magát mondani, ő a kimondó, a Fiú pedig a kimondott Szó. Mivel ez a kimondott Szó az Atya tökéletes képe és benne van az egész isteni lényeg, származását ezért lehet születésnek mondani. Mivel a megismerés az értelem munkája, a Fiú születése értelmi tevékenység útján jön létre.”
 - ”-lógia”
- az a helyes mód, ahogyan állításokat fogalmazhatunk meg
 - a „tudományok tudománya”
 - logika filozófiája és a filozófia logikája...

A logika #2

- gondolkodás – fogalom – nyelv
 - a hangtalan beszéd...
- logika és nyelvhasználat
 - udvarias, szemtelen, eredményes, meddő...
 - ellentmondásos, következetes, logikus...
- nyelvhasználat - információközlés, befogadás, feldolgozás
 - leíró információközlés – állítás – kijelentő mondat
 - kijelentések a valóságról
 - igaz/hamis – az információtartalom a valóságnak (tény) megfelel (?)
 - következtetés – implicitből explicitté
 - explicit (közvetlen) információ - az állításban adott
 - implicit (rejtett) információ
- érvényes következtetés és bizonyítás
 - az „igazság” keresése
 - igaz állításokból szükségszerűen igaz következtetések levonása
 - igaznak vélt...

A logika #3

- a logika szerepe a helyes következtetés fogalmának szabatos meghatározása...
 - a premisszák igazsága *szükségszerűen* maga után vonja a konklúzió igazságát, azaz *lehetetlen*, hogy p igaz, de k hamis...
- a következtetés helyessége...
 - hiányos következtetések...
 - a vádlott ruháján levő vér tulajdonsága a sértettel megegyezik,
 - a vádlott ruháján levő vér a sértetté...
- jelentés (szemantika), egyértelműsítés (interpretáció), értékelés (hozzárendelés, a változók lekötése)
 - megértés – egyértelműsítés, a jelentés felfogása...
 - értékelés – a konkrét információtartalom megértése...
 - a kifejezett állításnak igazságértéke van...
 - többértelműség – kommunikációs zavar...

Gondolkodás, nyelv, logika #1

- az információhalmaznak csak töredéke explicit
 - gondolkodás szükségszerűsége...
 - premissza(k) $\xrightarrow{\text{logika}}$ konklúzió(k)
 - nyelvi (nyelvtani) megfeleléség...
 - kódolás $\xrightarrow[\text{nyelvhelyesség}]{\text{fogalom}}$ dekódolás
 - objektivitás
 - érvelés helyessége...
 - okoskodás vs. értelem...

Gondolkodás, nyelv, logika #2

- igazságérték - igaz/hamis (állítás)
 - objektív, akkor is, ha nem ismert
 - nem vélelem..., érvényesség
 - az állítás lehet igaz vagy hamis, de nem lehet egyszerre mindkettő...
 - ellentmondás felismerése...
 - feltételek megengedése
 - ha... \longrightarrow akkor...
- logikai kategóriák
 - kijelentő *mondat*
 - egyedi (*individuum*) *név*
 - funktorok
 - pl. predikátum, mondat-funktor, név-funktor, logikai funktor...

Azonosság, azonosítás, egyediség

- azonosság, egyediség (állítás, „=„ vagy azonos)
 - azonosak azok, melyek egymással helyettesíthetők az igazság megsértése nélkül...
 - kriminalisztikai szempontból az „azonos” kifejezés néha igen konfúzus, ami, mint egyediséget jellemző, meghatározó jelentésű használatából (vö. egyedazonosítás – egyed azonossága) és egy objektum kategorizálásához szükséges jellegzetességek leíró értelmének keveredéséből fakad
 - két dolog – pl. minta – azonos eredetének megállapítása
 - az *individualizáció*, mint a minta eredetének konkludálása
 - biológiai anyagmaradvány *azonosságának megállapítása* – mely egyedtől származik
 - a minta természetének, lényegének, sajátosságainak meghatározása
 - az *azonosítás*, mint a tárgyi bizonyítékok fizikai, kémiai, biológiai természetének definiálása
 - biológiai anyagmaradvány azonosítása – pl. szövettípusának meghatározása, csoportosítása
- szükségszerűség, lehetőség, valószínűség
 - ami szükségszerű, az igaz...
 - egymást kizáró két lehetőség (feltételezés) elvének statisztikai modelljére épülő valószínűség

Irodalom

- Madarász, Pólos, Ruzsa. A logika elemei, Osiris, ISBN: 9633897084
- A logika elmélete
(http://jogikar.uni-miskolc.hu/projectSetup/files/joe/logika/microsoft-word---1_a-logika-elmelete.pdf)
- Bevezetés a logikába
(<http://hps.elte.hu/~kutrovatz/courses/logjegyzet.pdf>)
- Bevezetés a logikába és az érveléseméletbe
(<http://hps.elte.hu/~kutrovatz/logjegyz.pdf>)
- A logika története
(http://hps.elte.hu/~kutrovatz/kisstoth_logtort_jegyzet.pdf)
- Jogi logika
(<http://jogjegyzet.hu/?d=87>)
- Sicc, Új Sicc, Rébusz - Grätzer József
(https://www.libri.hu/szerzok/gratzer_jozsef.html)
- Redesign my brain
(https://en.wikipedia.org/wiki/Redesign_My_Brain)

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET

